

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
Prvoborac
Knjiga 12

PARTIZANSKA KNJIGA

© Vladimir Grčić, 2022.

© za ovo izdanje Partizanska knjiga, 2022.

Dizajn korica Malika Favre.

Urednik
Vladimir Arsenić

Vladimir Mirkov Živanović

Slepi putnik

Kikinda, 2022.

Slepi putnik je kovanica verovatno doslovce prevedena s nemačkog. Naziv je za putnike koji su se vozili bez karte, sakriveni u potbalublju; kad ih otkriju i izvuku iz tame, bivali su zaslepljeni jarkom svetlošću i tako ostajali izvesno vreme slepi.

I

Rekla-kazala

o Jovanu Petroviću

Jovan Petrović se pojavio niotkuda i doneo sa sobom deset kofera ličnih stvari, jedanaest paketa knjiga i nemiran vazduh dugačkih putovanja u svojim ponosnim grudima. Kažem jer sam ga istog dana, samo dvanaest minuta kasnije, video na železničkoj stanici. Sišao je s perona, pogledao pravo na tablu s nazivom mesta i kao čovek koji je naumio da uradi nešto konkretno, krenuo polako, s prtljagom spakovanim u iznajmljeni kombi, nogu pred nogu uzbrdo kroz Donju i nizbrdo niz Gornju ulicu. Pojavio se nenadano taj Jova Petrović, tako je barem rekao da se zove. Govorio je da je ranije živeo ovde, ali se dečaka urokljivih očiju niko nije sećao.

Uselio se u „Evropu“, hotel u starom centru, koji je prethodno anonimno kupio na aukciji. Napuštena zgrada pored bivše robne kuće „Balkan“, dugo je propadala kroz trusno tlo divlje tranzicije. Toliko se ljudi odselilo u toku i posle rata da je nekadašnji ambiciozni grad nakon poslednjeg popisa stanovništva, postao polupusta varoš. Ona je mogla biti bilo koja zabit, van glavnog puta i bez ruševina kakve istorijske težine da privuku turiste, ni traga od bulevara koji poziraju pod svetlom neona, bez izloga svetski poznatih brendova.

Mislio je da je dovoljno daleko stigao. – Ovo mesto je list praznog papira – izjavio je za lokalnu radio-stanicu pošto je stavio potpis na primopredaju objekta.

Nije bilo potrebno da se iskopa ni tona rude iz rudnika, niti je mnogo kamiona izašlo kroz kapije Kompanije za

preradu bakra, a priče su već kolale. Pričali su konobari iz poslastičarnice pored. Prepričavale su sekretarice iz glavne direkcije, na pauzi. Govorkali su profesori gimnazije na ekskurziji u Ljoret de Maru. Ogovaralo se u frizerskom salonu između dve trajne. Plava Ana mi je o tom Petroviću dahtala podignute suknje u liftu zaglavljenom između trećeg i četvrtog. Licem uz zamagljeno ogledalo otkrila je da se dvadeset godina vucarao kroz osam različitih zemalja i da je razumeo isto toliko jezika, ali nijedan dovoljno dobro da bi sanjao na njemu. Za novac nije mario, videlo se da se unapred oprostio od toga da će mu išta ostati do kraja godine. Retko je govorio, a rečenice prekidao u pola, kao kad flašu vina ostaviš na suncu. Čudak pravi, po celi dan je merio i premeravao, a po noći do kasno zapisivao u svesku. Retko je napuštao krug hotela, bar tih prvih meseci.

Moja kancelarija u gradskom centru kulture gledala je pravo na gradilište. Radove sam ispratio takoreći od početka. Svih pet spratova hotela je za pola godine obnovljeno. Dolazili su i odlazili arhitekti, građevinski inženjeri, električari, majstori. Tog leta, vremena je bilo na pretek. Završavao sam posao do podneva, a onda se pretvarao u svedoka obnove. Posmatrao sam kako stasava lepotica dok se građevina stidljivo pomaljala iz mreke prašine i zaborava. Kad su stigli do poslednjeg sprata otvorao sam prozor da udahnem miris bukovog drveta iz novih apartmana na vrhu. Onda bih zavaljen u fotelju vladinog službenika analizirao situaciju, satima pratio svaki pokret na skeli, do kraja radnog vremena brojao solarne ploče, uz rum i kubanske cigare iz magacina kojeg su ostavili otvorenog.

Zaposlili su kuvare, programere i muzičare. Somelijer je stigao s preporukama iz Borgonje. Vrt su preselili iz neke egzotične pizde materine, sve do poslednje bugenvilije.

Zasadili su baštu artičoka i makedonskog paradajza, posvuda. Zalihe đakonija su bile na izvol'te. Prvobitno nepoverenje se među lokalnim stanovništvom pretvorilo u prećutno oduševljenje. S nestrpljenjem su očekivali dan kada će opet moći da uživaju u hladu terase restorana na krovu, a onda se iznebuha oglasio pi-ar hotela: „Dragi sugrađani, obaveštavamo vas da će zdanje nekada znano kao hotel 'Evropa' promeniti namenu, da bi od sledeće nedelje počelo s radom prihvatilište za prijatelje u nevolji gospodina Petrovića“. Baš tako je objavio službenik u kariranom odelu. Niko ništa nije razumeo. Svi su imali bar nešto da kažu.

Septembar nam je doneo bakarne zalaske sunca produženog leta i prve goste prihvatilišta. Sve sami stranci. Tiha zebnja uvukla se među domaće. – Oteće nam radna mesta! – reče neko usred puš pauze. – Kurve i razbojnici! – uzviknu pop posle nedeljne službe. Deca iz parka zgradu prozvaše „Đavolja jazbina“ jer su tako čuli od roditelja koji su to načuli od komšije koji je isto saznao od šefa policije kojem se poslednji sled događaja uopšte nije dopadao. Šef je naređenja dobijao direktno odozgo, ali slučaj gospodina Petrovića je iznenadio i političare. Rekli su mu, samo nadgledaj, neka narod sâm da sud. Gospodin šef policije je gledao i brižljivo popunjavao bazu podataka o prijateljima do sada već omraženog čudaka. Do kraja godine u hotel se uselilo sedamdeset sedam punoletnih osoba među kojima i:

Beleške sa sastanka u sektoru unutrašnje kontrole

Renato Čengiđ, šibicar i samozvani pesnik, iz mešovitog braka sitnih prestupnika, čest gost zatvora u

regionu. U srednjoj školi uređivao i distribuirao fanzin „Složno do preokreta“ koji se bavio mogućnošću ukidanja nacionalnih država.

Šiluni Vogaso, Kenija, s nepunih petnaest izbegla od obrezivanja u zaseoku Bassa Bagulo, kojom prilikom je ubijen doktor Mbadu, njen nesuđeni dželat. Dobila azil u Danskoj, kasnije proterana posle racije i incidenta s policijom u komuni Kristianija u Kopenhagenu. Poslednje poznato prebivalište, London. Lako ju je prepoznati, stalno nosi crno, biće da glumi neku umetnicu. Još je nejasna priroda njenog odnosa sa dotičnim Čengićem.

Nadežda Bakunjinova, 1984. Ruska umetnica i politički aktivist, iz porodice Mihaila Bakunjina, prvog anarhiste i pravog razbojnika iz 19. veka. Došla je biciklom iz Moskve.

Horhe Aguero, jedan od trideset trojice preživelih u nesreći u rudniku bakra, pustinja Atakama, ostao bez centa odštete za šezdeset devet dana na sedamsto metara ispod zemlje i ne pojavljuje se u filmu s poznatim glumcem u glavnoj ulozi. Sindikat Kompanije s posebnim zanimanjem prati njegovo kretanje u gradu.

Farid Bjorkman, švedski geometar iranskog porekla, čuven po premeravanju teritorija pod oružanim sukobom i formuli kojom je definisao odnos broja ranjenih civila s brojem milionera u svetu.

(dopisano je mastilom:)

Izrazito visok i suv, retko tvrdoglav čovek. Koleginica kaže da liči na našeg poznatog pisca. Ja prvi put čujem za tog Pekića.

Žulijet Vilani, 1978. Pariz, Francuska. Studije matematike na *L'École polytechnique*, doktorand Univerziteta u Berlinu, inače lujka prve vrste, strastveni pušač

plavog „žitana“ i osnivač istraživačko-naučne stanice Petrović Bjorkman Vilani. S prethodno pomenutim, upletena u skorašnje proteste u Zapadnoj Sahari. Više stranih službi već je pokazalo interesovanje za njenu delatnost. Preporučuje se diskretna prisмотра.

Dejvid Harvi, Kent, Engleska. Kembriđžski đak, profesor geografije na Univerzitetu u Njujorku. Piše knjige, drži predavanja, klasični niskoprofilni subverzivni element. Pod snažnim uticajem marksizma i ostalih levih doktrina.

(dopisano:)

Po mom skromnom mišljenju, demagog koji u ove naše krajeve kasni barem trideset godina. Hipik ili hipokritik, ne marim, ali deluje da je cenjeni gospodin naučnik loše procenio društvo. Drugar sudija i ja radimo na tome da mu se spakuje skori povratak kući.

Kristijan Felber, 1972. profesor na Bečkom fakultetu, autor *Ekonomije opšteg dobra*, osnivač Attac pokreta za globalnu pravdu, idejni tvorac Demokratske banke i joga majstor. Ma 'ajte molim vas... dodata je dokumentacija iz Interpola.

Iako je lista trebala da ostane u strogoj tajnosti, supruga jednog od učesnika sastanka je dokument dobrano proučila i raspričala u čekaonici zubarske ordinacije, verovatno usled stresa od zakazanog vađenja živca na trojci.

– Sve same cvečke – mrmrljao je šef policije praveći izveštaj za lokalne političare po nalogu ovih što su sedeli u vladi, a kojima je hitan zahtev prošaran rečima kao što su „zabrinutost“ ili „najebali ste“, stigao sa najviših instanci. – Ccc – coktao je debeli pravednik, čuvar reda i zakona, coktao s verom u Boga i otadžbinu.